

BEELDENE KUNSTEN

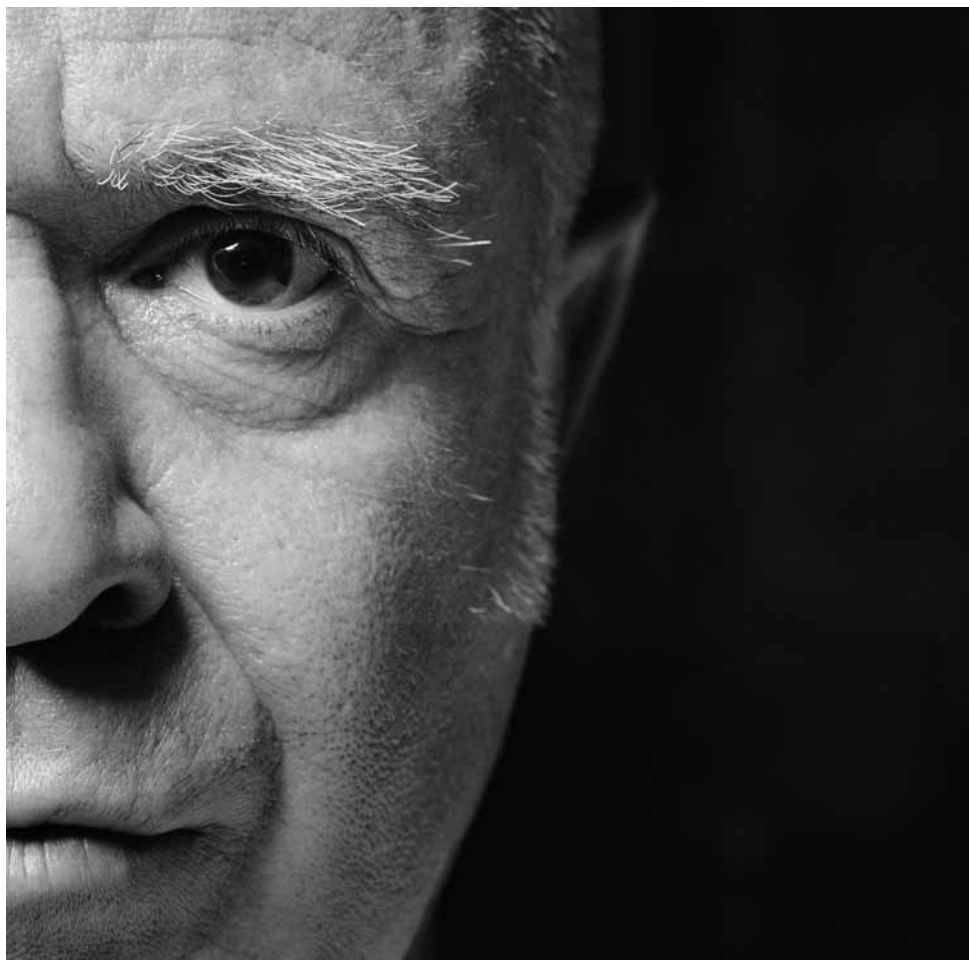
■ **Brusselse topgaleries (1):
Roberto Polo Gallery**

Patrick Auwelaert

Brussel is momenteel na Londen ongetwijfeld dé Europese kunsthoofdstad bij uitstek. Steeds meer belangrijke buitenlandse galeries openen er een filiaal of verhuizen ernaartoe. Samen met een relatief groot aantal topgaleries die al jarenlang in Brussel gevestigd zijn, zorgen al deze nieuwkomers voor verrassende artistieke impulsen. In deze reeks brengen wij acht Brusselse topgaleries in kaart, zowel oude als nieuwe. We starten met één van de jongste loten aan de tak van de Brusselse galerieboom: de Roberto Polo Gallery. Deze opende in november 2012 haar deuren met een tentoonstelling van de Antwerpse kunstenaar Jan Vanriet.

The Eye

'The Wonderful Phoenix of the Art Market' (*The New York Times*, 2006), 'The Trendsetter of the Art Market' (*Weltkunst*, 2006), 'One of the Ten People Who Have Made a Difference in the Art World Over the Past 15 Years' (*Art & Auction*, 1994), 'The Eye' (*Le Figaro*, 2004): het zijn slechts enkele van de vele eretitels waarmee de internationale pers Roberto Polo (1951, Cuba) doorheen de jaren bedacht. Onder de titel *The Eye* bracht de Londense uitgeverij Frances Lincoln Ltd. in 2011 een monumentaal boek van 688 pagina's uit over de wereldwijd erkende artistieke smaakmaker. Het bevat, naast een waaier aan teksten van kunstkenner, een selectie van ruim 300 meesterwerken uit verschillende eeuwen die de kunstverzamelaar, galeriehouder, kunstenaar, kunsttheoreticus, kunsthistoricus, kunstconsulent en -filantroop in veertig jaar verzamelde, verkocht en wegschonk. Wie meer wil weten over het leven en het werk van deze enigmatische man die na omzwervingen over de hele wereld in 2007 nabij de Brusselse Zavel neerstreek, verwijzen we graag door naar zijn persoonlijke website. U vindt er onder meer zijn uitvoerig gedocumenteerde levensloop op terug. In de onderstaande tekst focussen we vooral op Ro-

■ Roberto 'The Eye' Polo
[© Luk Vander Plaetse, Brussel, 2011]

berto Polo's zeer uitgesproken meningen over kunst, kunstenaars en de kunstmarkt. Deze meningen zijn het gevolg van zijn jarenlange omgang met kunst en van de zowel positieve als negatieve ervaringen die hij opdeed als kunsthandelaar. Opmerkelijk is dat Polo zijn kennis en wijsheid belangeloos deelt met anderen en daarbij onderwerpen aansnijdt waar andere galeriehouders liever over zwijgen.

Tonen wat nog niet eerder getoond is Roberto Polo, op wiens onfeilbare oog – *the Eye* – onder meer musea al jarenlang een

beroep doen, is een man met een ondubbelzinnige visie op kunst en de kunstmarkt. Het is daarom niet toevallig dat hij, na zijn openings-expo met werk van de gevestigde kunstenaar Jan Vanriet, tentoonstellingen bracht van de Vlaamse kunstenaars Jan De Vliegheer, Koen De Cock, Bert Danckaert en Mil Ceulemans. Met uitzondering van Bert Danckaert, die fotograaf is, zijn ze allen schilders die in het buitenland niet gekend zijn. Ze behoren dus niet tot de top, zoals deze officieus bepaald wordt door een internationale 'jury' van kunstkenner die na een lang verdict tot een consensus komt

■ Roberto Polo Gallery, expo *Closed Doors* van Jan Vanriet
[© Luk Vander Plaetse, Brussel, 2012]

■ Roberto Polo Gallery, expo *Silent Treatment* van Mil Ceulemans
[© Elsa Assoun, Brussel, 2013]

over welke kunstenaars al dan niet het label 'topkunstenaar' verdienen. Roberto Polo is ervan overtuigd dat een galerie die geen 'officiële' topkunst brengt toch een topgalerie kan zijn. Volgens hem is de kwaliteit van een galerie eerst en vooral af te lezen aan de sterkte van het werk dat ze brengt en niet aan de handtekening van de kunstenaars die ze vertegenwoordigt. Ten tweede vindt hij dat een topgalerie een galerie is die het klaarspeelt om kunstenaars

succesvol in de kunstmarkt én de museumwereld te plaatsen. Polo verwijst voor deze stelling naar de Berlijnse galerie Der Sturm van Herwarth Walden, die tijdens haar bestaan (1912-1932) de belangrijkste avant-gardegalerie ter wereld was en erin slaagde het werk van toentertijd onbekende kunstenaars langzamerhand te laten uitroepen tot topkunst. Of zoals Roberto Polo het zelf zegt: *'I'm not in the business of ready to wear'*. Polo bedoelt daarmee dat hij net als Walden steeds

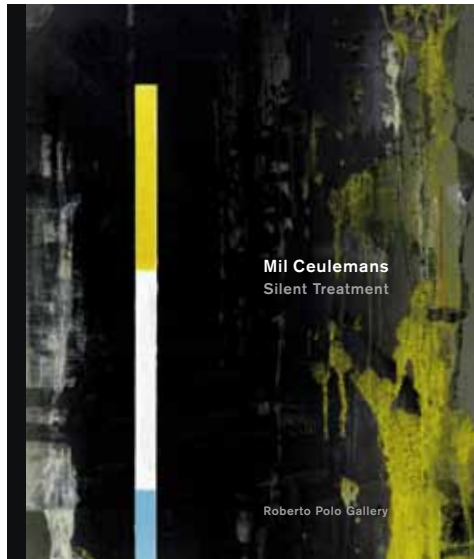
op zoek is naar talentvolle kunstenaars en dat hij geen kans onbenut laat om het werk van die kunstenaars op de voorgrond te plaatsen. In die zin zijn topgaleries volgens hem ook galeries die tonen wat nog niet eerder elders getoond is. Het zijn galeries die kunstenaars 'maken'.

Naast het werk van beloftevolle kunstenaars vertegenwoordigt Roberto Polo ook het werk van gevestigde, hedendaagse kunstenaars zoals Jan Vanriet, Karel Dierickx en Werner Mannaers. Bovendien bezit en toont hij unieke meesterwerken van vooraanstaande binnen- en buitenlandse modernistische kunstenaars zoals Oskar Schlemmer, László Moholy-Nagy, Georges Vantongerloo, Marthe Donas, Pierre-Louis Flouquet, Víctor Servranckx, Paul Joostens, Max Ernst en Karel Maes.

Money is never the best monitor of art

Met het voorgaande is Roberto Polo's eigenzinnige visie op kunst, kunstenaars en de kunstmarkt nog lang niet op papier gezet. Zo is hij ervan overtuigd dat kunstenaars zoals Damien Hirst en Jeff Koons alleen maar serieus genomen worden omdat hun werk zo duur is. Wat dat betreft, zijn ze te vergelijken met negentiende-eeuwse kunstenaars zoals Ernest Meissonier, William Bouguereau, Alexandre Cabanel en Edouard Detaille, van wie de werken in hun tijd ook de hoogste prijzen haalden, maar die vandaag virtueel vergeten zijn door de kunstgeschiedenis en de kunstmarkt. Eén van Polo's motto's luidt dan ook: *'Money is never the best monitor of art'*.

Het overkwam Polo in zijn loopbaan als galeriehouder meermaals dat hij werk liet zien dat voor geen meter verkocht. Dat kwam omdat hij het te vroeg toonde en het publiek er nog niet klaar voor was. Het werk was op dat ogenblik nog te hedendaags of avant-gardistisch. Polo stipt daarbij aan dat het verwerpen van werken van avant-gardekunstenaars door hun tijdgenoten een verschijnsel van alle tijden is. Voor die werken zullen daarom nooit dezelfde duizelingwekkende bedragen betaald worden als voor de werken van voornoemde negentiende-eeuwse kunstenaars of voor deze van kunstenaars als Hirst en Koons – tenminste niet in de tijd waarin ze ontstonden. Het is pas veel later dat dergelijk werk zowel letterlijk als figuurlijk op zijn juiste waarde wordt geschat en dat de makers ervan als het ware in een kunsthistorisch schrijn worden bijgezet. Polo wil met het voorgaande nochtans niet gezegd hebben dat het altijd zo hoeft te lopen: *'Sometimes art and the art market coincide'*.

■ Cover tentoonstellingscatalogus *Silent Treatment* van Mil Ceulemans

The blind leading the blind

Roberto Polo is een man die over alles diep en lang nadenkt. Zo is hij van mening dat de relatie tussen een galeriehouder en een klant-verzamelaar verder gaat dan het puur zakelijke. In zijn ogen bestaan kant-en-klare klanten-verzamelaars trouwens niet. Een galeriehouder moet ze als het ware maken en vormen. Zeker als het om verzamelaars met 'nieuw geld' handelt – *'les nouveaux riches'*, zoals Polo ze zonder een spier te vertrekken noemt. Volgens de filosofische gedachtegang van *The Eye* zijn er slechts weinig galeriehouders in staat om nieuwe verzamelaars te 'creëren'. Hij wijt dit euvel aan het feit dat veel galeriehouders de kunstgeschiedenis niet voldoende onder de knie hebben, waardoor ze niet in staat zijn om verbanden te leggen en te vergelijken. Polo omschrijft deze problematiek zonder een zweem van ironie als volgt: *'If you have the blind leading the blind, that's what's happening'*.

In tegenstelling tot de meeste andere galeriehouders met genoeg centen en kwalitatief sterke kunstenaars neemt Roberto Polo niet deel aan kunstbeurzen. Dat maakt hem eveneens tot een witte raaf in de wereld van de topgaleries. De reden waarom hij er het werk van zijn kunstenaars niet toont, is omdat hij naar eigen zeggen neerslachtig wordt van de agressieve commerciële omgeving van kunstbeurzen. Dat betekent niet dat Polo geen moeite doet om nieuwe klanten aan te trekken. Integendeel, hij heeft momenteel meer klanten dan hij aankan.

De kunstmarkt heeft eveneens weinig geheimen voor Roberto Polo. Als jongeman bracht

hij hele dagen door in veilinghuizen als Sotheby's en Christie's om er prijzen te noteren. In die tijd waren er nog geen richtprijzen waarop potentiële kopers zich konden baseren. De waarde van een kunstwerk was de prijs die kopers-verzamelaars ervoor wilden betalen. Pas later voerden de veilinghuizen richtprijzen in. Zo hoopten ze in te spelen op het gebrek aan kennis van een groot deel van hun publiek, dat de prijzen al biedend soms tot grote hoogten joeg. Zelf gelooft Roberto Polo niet in die tactiek. Hij is de mening toegedaan dat je de markt nooit moet vragen hoeveel een specifiek kunstwerk waard is. Je moet de markt integendeel dicteren hoeveel het waard is, weliswaar met kennis van zaken. *'A great art dealer'*, zo stelt hij onomwonden, *'is one who makes markets. It's not one who follows the established market.'*

Grote concentratie van schilderkunstig talent

Roberto Polo hecht het grootste belang aan met veel zorg uitgegeven catalogi bij elke tentoonstelling die hij opzet. Hij vindt catalogi belangrijker dan advertenties in kunsttijdschriften. Omdat een boek blijft. En zolang een boek blijft, blijft ook de kunstenaar aan wiens werk de catalogus gewijd is. Een catalogus laat potentiële kopers bovendien toe om na te denken over het werk van een kunstenaar en om zijn verschillende werken met elkaar te vergelijken.

Tot slot nog enkele woorden over Polo's bewondering voor Vlaamse schilders. Nooit eerder in zijn leven zag de galeriehouder een grotere concentratie van schilderkunstig talent dan in Vlaanderen. Alleen vindt hij het jammer dat velen onder hen te bescheiden zijn als het op de kunstmarkt aankomt. Hij vindt dan ook dat er daar voor hem een belangrijke rol is weggelegd.

Met kennis van zaken én de ervaring waarover Roberto Polo beschikt, is de kans groot dat hij die rol met glans zal vervullen. Eén ding is zeker: de Roberto Polo Gallery is nu al niet meer weg te denken in de wereld van de Brusselse topgaleries.

Roberto Polo Gallery | Rue Lebeau 8-10 Lebeaustraat |
1000 Brussels
gallery@robertopolo.com | www.robertopologallery.com |
www.robertopolo.com